

Az egyes régészeti lelőhelyek védetté nyilvánításáról, illetve az egyes ingatlanok régészeti védettségének megszüntetéséről, valamint a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal eljárásaira vonatkozó szabályokról szóló 10/2006. (V. 9.) NKÖM rendelet módosításáról szóló EMMI rendelet tervezete

I. Összefoglaló

Az előterjesztés két célnak igyekszik megfelelni. Egyrészt egyes régészeti lelőhelyek védettségéről, és egyes ingatlanok régészeti védettségéről, valamint a régészeti védettség megszüntetéséről rendelkezik, másrészt módosítani kívánja a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal eljárásaira vonatkozó szabályokról szóló 10/2006. (V. 9.) NKÖM rendeletet.

A kulturális örökség – így ezen belül a régészeti lelőhelyek is – a nemzet egészének közös értékeit hordozzák, ezért védelmük közérdek.

Az emberi erőforrások minisztere a tárgyi rendeletben 10 helyszínen 11 egyedi azonosító számmal nyilvántartásba vett régészeti lelőhely védetté nyilvánításáról – ezen belül 7 egyedi azonosító számú lelőhely esetében kiemelt, 4 egyedi azonosító számú lelőhely esetében pedig fokozott védelméről – döntött. A kiemelt, illetve fokozott védelem célja, hogy az ezekbe a kategóriákba sorolt régészeti lelőhelyek hosszú távon megőrizhetőek és kutathatóak legyenek, nemcsak a jelenkori, hanem a jövőbeni régészeti tudományos kutatás számára is.

A rendelet által védetté nyilvánított régészeti lelőhelyek közül az egyik helyszínen (Miskolc-Avas) két lelőhely – más lelőhelyrészekkel együtt – összefüggő lelőhely-komplexumot alkot, ezért tartalmaz a rendelet tíz helyszínen tizenegy régészeti lelőhely védetté nyilvánítására vonatkozó rendelkezést.

Kiemelten védett régészeti lelőhely lett a miskolctapolcai Miskolc nemzetség monostora, a tokaji Rákóczi-vár, a rendelet folytán továbbá fokozottan védett régészeti lelőhely kategóriába tartozik immáron az ordacsehi Kisvár (középkori várhely), valamint a tályai Mekecsvár (vaskori erődített település) és Óvár (késő bronzkori – vaskori erődített település).

A most elfogadott rendelet értelmében továbbá két terület (Vajdácska, Templomdomb) régészeti védettsége megszűnik.

A Kulturális Örökségvédelmi Hivatal eljárásaira vonatkozó szabályokról szóló 10/2006. (V. 9.) NKÖM rendelet módosítására pedig azért van szükség, hogy az összhangba kerüljön az építésügyi hatósági jogkörrel kapcsolatos jogszabályi módosítások következtében megváltozott környezettel

Az emberi erőforrások miniszterének**.../2012. (.....) EMMI rendelete****az egyes régészeti lelőhelyek védetté nyilvánításáról, illetve az egyes ingatlanok régészeti védettségének megszüntetéséről, valamint a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal eljárásaira vonatkozó szabályokról szóló 10/2006. (V. 9.) NKÖM rendelet módosításáról**

A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 15. § (1) bekezdése, valamint a 13-23. §-ok tekintetében a 93. § (2) bekezdés *m)* pontjában kapott felhatalmazás alapján, az egyes miniszterek, valamint a Miniszterelnökséget vezető államtitkár feladat- és hatásköréről szóló 212/2010. (VII. 1.) Korm. rendelet 41. § *j)* és 52. § *n)* pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva

az 1-12. §-ok tekintetében az egyes miniszterek, valamint a Miniszterelnökséget vezető államtitkár feladat- és hatásköréről szóló 212/2010. (VII. 1.) Korm. rendelet 37. § *s)* és *u)* pontjában meghatározott feladatkörében eljáró belügyminiszterrel és a 94. § *l)* pontjában meghatározott feladatkörében eljáró vidékfejlesztési miniszterrel egyetértésben a következőket rendelem el:

1. Az egyes régészeti lelőhelyek védetté nyilvánításáról, illetve az egyes ingatlanok régészeti védettségének megszüntetéséről**1. §**

- (1) Kiemelten védetté nyilvánítom a Debrecen (Hajdú-Bihar megye), külterület 02061/10 és 02061/11 helyrajzi számok alatt nyilvántartott, természetben a Debrecen-Csereerdő településrészen található ingatlanok területén lévő, 30424 egyedi azonosító számú régészeti lelőhelyet.
- (2) Az (1) bekezdésben megjelölt régészeti védelem célja az ún. alföldi szarmata sáncrendszer (Csörsz árok, Ördögárok) részét képező, részben helyreállított késő római sáncszakasz régészeti értékeinek megőrzése, kutathatóságának biztosítása.
- (3) Az örökségvédelmi bírság megállapításának szempontjából a kiemelten védett régészeti lelőhelyet az I. kategóriába sorolom.

2. §

- (1) Kiemelten védetté nyilvánítom a Miskolc (Borsod-Abaúj-Zemplén megye), belterület 46292/2, 46292/9, 46292/10, 46294/1 és 46295 helyrajzi számok alatt nyilvántartott, természetben Miskolctapolca településrészen található ingatlanok területén lévő, 21066 egyedi azonosító számú régészeti lelőhelyet.
- (2) Az (1) bekezdésben megjelölt régészeti védelem célja a Miskolc nemzetség által építtetett 13. századi eredetű bencés apátság maradványainak megőrzése, kutathatóságának biztosítása.
- (3) Az örökségvédelmi bírság megállapításának szempontjából a kiemelten védett régészeti lelőhelyet az I. kategóriába sorolom.

3. §

- (1) Kiemelten védetté nyilvánítom a 16694 egyedi azonosító számú régészeti lelőhely Miskolc (Borsod-Abaúj-Zemplén megye), belterület 13001/1, 13001/2, 13002 és 13003/1 helyrajzi számok alatt nyilvántartott ingatlanok, valamint a 16697 egyedi azonosító számú régészeti lelőhely Miskolc (Borsod-Abaúj-Zemplén megye), belterület 8864/20, 8864/21, 8864/22, 8864/23, 11646, 11647, 11648, 13003/1, 13003/2 és 13003/3 helyrajzi számok alatt nyilvántartott, természetben a Tűzköves és Felsőszentgyörgy településrészekben elhelyezkedő ingatlanok területét érintő részét.
- (2) Az (1) bekezdésben megjelölt régészeti védelem célja a nemzetközi jelentőségű őskőkori település és kovabánya lelőhely-komplexum maradványainak megőrzése, kutathatóságának biztosítása.
- (3) Az örökségvédelmi bírság megállapításának szempontjából a kiemelten védett régészeti lelőhelyet az I. kategóriába sorolom.
- (4) Az egyes régészeti lelőhelyek védetté nyilvánításáról, illetőleg régészeti védelem megszüntetéséről szóló 15/2004. (VII. 27.) NKÖM rendelet 3. § (3) bekezdésében régészeti védőövezetté nyilvánított 11646, 11647, 11648 helyrajzi számú ingatlanok, továbbá a 8864/14 és 13003 helyrajzi számú ingatlanok megosztása révén keletkezett 8864/20, 8864/21, 8864/22, 8864/23, 13003/1, 13003/2 és 13003/3 helyrajzi számú ingatlanok régészeti védőövezet besorolását megszüntetem.

4. §

- (1) Kiemelten védetté nyilvánítom a Miskolc (Borsod-Abaúj-Zemplén megye), külterület 01183 helyrajzi szám alatt nyilvántartott ingatlan területén lévő, 16757 egyedi azonosító számú régészeti lelőhelyet.
- (2) Az (1) bekezdésben megjelölt régészeti védelem célja a nemzetközi viszonylatban is kiemelkedő ősrégészeti lelőhelynek számító Szeleta-barlang őskőkori régészeti értékeinek megőrzése, kutathatóságának biztosítása.
- (3) Az örökségvédelmi bírság megállapításának szempontjából a kiemelten védett régészeti lelőhelyet az I. kategóriába sorolom.

5. §

- (1) Kiemelten védetté nyilvánítom a Regöly (Tolna megye), belterület 577, 578 és 579 helyrajzi számok alatt nyilvántartott ingatlanok területén lévő, 72001 egyedi azonosító számú régészeti lelőhelyet.
- (2) Az (1) bekezdésben megjelölt régészeti védelem célja a nemzetközi viszonylatban is kiemelkedő, kora vaskori halomsír régészeti értékeinek megőrzése, kutathatóságának biztosítása.
- (3) Az örökségvédelmi bírság megállapításának szempontjából a kiemelten védett régészeti lelőhelyet az I. kategóriába sorolom.

6. §

- (1) Kiemelten védetté nyilvánítom a Tokaj (Borsod-Abaúj-Zemplén megye), belterület 595, 601/1, 602, 603, 604, 605, 606, 607/1, 607/2, 608, 609/1, 609/2, 610, 611, 612/1, 612/2, 613, 614, 615, 616, 617 és 618, valamint a Tokaj, külterület 03, 08 és 09 helyrajzi számok alatt nyilvántartott ingatlanok területén lévő, 62362 egyedi azonosító számú régészeti lelőhelyet.

- (2) Az (1) bekezdésben megjelölt régészeti védelem célja a Rákóczi vár középkori és kora újkori régészeti értékeinek megőrzése, kutathatóságának biztosítása.
- (3) Az örökségvédelmi bírság megállapításának szempontjából a kiemelten védett régészeti lelőhelyet az I. kategóriába sorolom.

7. §

- (1) Fokozottan védetté nyilvánítom a Gyulakeszi (Veszprém megye), külterület 070, továbbá a Tapolca (Veszprém megye), külterület 0584 helyrajzi szám alatt nyilvántartott, természetben a Csobánc hegyen található ingatlanok területén lévő, 7998 egyedi azonosító számú régészeti lelőhelyet.
- (2) Az (1) bekezdésben megjelölt régészeti védelem célja az itt elhelyezkedő késő bronzkori-kora vaskori erődített település és középkori vár maradványainak megőrzése, kutathatóságának biztosítása.
- (3) Az örökségvédelmi bírság megállapításának szempontjából a fokozottan védett régészeti lelőhelyet a II. kategóriába sorolom.

8. §

- (1) Fokozottan védetté nyilvánítom az Ordacsehi (Somogy megye), külterület 0137/14 helyrajzi szám alatt nyilvántartott ingatlan területén lévő, 47941 egyedi azonosító számú régészeti lelőhelyet.
- (2) Az (1) bekezdésben megjelölt régészeti védelem célja a Kisvár elnevezésű közép-, illetve kora újkori vár maradványainak megőrzése, kutathatóságának biztosítása.
- (3) Az örökségvédelmi bírság megállapításának szempontjából a fokozottan védett régészeti lelőhelyet a II. kategóriába sorolom.

9. §

- (1) Fokozottan védetté nyilvánítom a Tállya (Borsod-Abaúj-Zemplén megye), külterület 0162/1 helyrajzi szám alatt nyilvántartott ingatlan területén lévő, 16830 egyedi azonosító számú régészeti lelőhelyet.
- (2) Az (1) bekezdésben megjelölt régészeti védelem célja a Mekecsvár elnevezésű vaskori erődített település maradványainak megőrzése, kutathatóságának biztosítása.
- (3) Az örökségvédelmi bírság megállapításának szempontjából a fokozottan védett régészeti lelőhelyet a II. kategóriába sorolom.

10. §

- (1) Fokozottan védetté nyilvánítom a Tállya (Borsod-Abaúj-Zemplén megye), külterület 0170 helyrajzi szám alatt nyilvántartott, természetben az Óvár hegyen található ingatlan területén lévő, 16831 egyedi azonosító számú régészeti lelőhelyet.
- (2) Az (1) bekezdésben megjelölt régészeti védelem célja az itt elhelyezkedő késő bronzkori-vaskori erődített település maradványainak megőrzése, kutathatóságának biztosítása.
- (3) Az örökségvédelmi bírság megállapításának szempontjából a fokozottan védett régészeti lelőhelyet a II. kategóriába sorolom.

11. §

- (1) A Vallás-és Köznevelési Minisztérium 1620-121/1951. számú miniszteri döntésével védett régészeti területté nyilvánított Vajdácska (Borsod-Abaúj-Zemplén megye), belterület 321 és 322 helyrajzi számok alatt nyilvántartott ingatlanokon lévő, Templomdomb nevű terület régészeti védeltségét megszüntetem.
- (2) A védelem fenntartását régészeti szempontok a továbbiakban nem indokolják.

12. §

Az e rendeletben védetté nyilvánított területeken a kulturális örökségvédelmi hatóság engedélye szükséges a Kulturális Örökségvédelmi Hivatalról, a kulturális örökségvédelmi szakigazgatási szervekről, és eljárásaikra vonatkozó általános szabályokról szóló 324/2010. (XII. 27.) Korm. rendelet 5. § (1) bekezdés 12. pontjában felsorolt tevékenységekhez.

2. A Kulturális Örökségvédelmi Hivatal eljárásaira vonatkozó szabályokról szóló 10/2006. (V. 9.) NKÖM rendelet módosításáról

13. §

A Kulturális Örökségvédelmi Hivatal eljárásaira vonatkozó szabályokról szóló 10/2006. (V. 9.) NKÖM rendelet (a továbbiakban: R.) R. 4. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„4. § A Tv. 63. § (3) bekezdése alapján a hatóság örökségvédelmi hatósági engedélye szükséges a Korm. r. 5. § (1) bekezdés 12.-19. pontjaiban meghatározott tevékenységekhez.”

14. §

Az R. 8. § (7) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(7) Az engedélyezett munkák befejezését a hatóságnál 8 napon belül be kell jelenteni. A bejelentéshez fotódokumentációt kell mellékelni.”

15. §

Az R. 9. § (5) bekezdés *d)* pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(A tervezett beavatkozás mértékétől és jellegétől függően a hatóság az engedély iránti kérelemhez egyéb mellékleteket is előírhat, így különösen:)

„*d)* restaurátori kutatás elvégzését.”

16. §

Az R. 9. § (6)-(8) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek, és a § a következő (9) bekezdéssel egészül ki:

„(6) A hatóság a kérelmet elutasítja, ha a tervezett tevékenység

a) következtében a műemlék jellegét, történelmi jelentőségét, hitelességét, eredeti eszmei jelentőségét jelentősen sértő állapot jönne létre,

Az előterjesztést a Kormány nem tárgyalta meg, ezért az nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

- b) a műemlék arányrendszerét rontaná, értékei érvényre jutását gátolná,
- c) a műemléki érték pusztulását eredményezné.

(7) A hatóság a kérelmet elutasíthatja, ha

- a) a tervezett tevékenység következtében a műemlék jellegét, történelmi jelentőségét, hitelességét, eredeti eszmei jelentőségét csökkentő állapot jönne létre,
- b) a benyújtott terv a kutatási eredmények figyelmen kívül hagyásával készült.

(8) A hatóság engedélye az erről szóló határozatának végrehajthatóvá válásától számított 1 év után hatályát veszti, kivéve, ha az engedélyezett tevékenységet megkezdték és 2 éven belül a (9) bekezdésben foglaltak szerinti bejelentés megtörtént.

(9) Az engedélyezett munkák befejezését a hatóságnál 8 napon belül be kell jelenteni. A bejelentéshez fotódokumentációt kell mellékelni. A bejelentés elmulasztása az engedély nélküli használat jogkövetkezményeit vonja maga után.”

17. §

Az R. 11. § (2) bekezdése a következő *e*) ponttal egészül ki:

(A kérelemhez mellékelni kell:)

„*e*) az 1. mellékletben meghatározott tartalmú építéstörténeti kutatási dokumentációt.”

18. §

Az R. 14. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A tervezett beavatkozás mértékétől és jellegétől függően a hatóság az engedély iránti kérelemhez egyéb mellékletek benyújtását is előírhatja, így különösen

- a) előzetes kutatást igénylő munkák esetében a kutatási dokumentációt,
- b) az ingatlan építéstörténetére vonatkozó adatokat,
- c) diagnosztikai vizsgálatok eredményét, valamint
- d) részletrajzokat.”

19. §

Az R. 16. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„16. § (1) A szakigazgatási szerv közli a Hivatal Nyilvántartási Irodájával a régészeti lelőhelyekre és a műemlékekre, műemléki területekre, műemléki értékekre vonatkozó jogerős határozatokat és szakhatósági állásfoglalásokat.

(2) Amennyiben a szakigazgatási szervhez az eljárása során kutatási vagy más tudományos dokumentáció benyújtására kerül sor, annak egy példányát a szakigazgatási szerv a Hivatal részére átadja.”

20. §

Az R. 21. § (2) bekezdése a következő *d*) ponttal egészül ki:

(A kérelemhez mellékelni kell:)

„d) a tevékenységre vonatkozó jogerős engedélyt.”

21. §

Az R. az *1. melléklettel* egészül ki.

22. §

Az R. 8. § (2) bekezdésében a „kérelemhez” szövegrész helyébe a „Korm. r. 5. § (1) bekezdés 12. pontja szerinti örökségvédelmi hatósági engedélyezési eljárás során a kérelemhez” szöveg, 9. § (2) bekezdésében a „kérelemhez” szövegrész helyébe a „Korm. r. 5. § (1) bekezdés 13. pontja szerinti örökségvédelmi hatósági engedélyezési eljárás során a kérelemhez” szöveg, 9. § (3) bekezdés *d)* pontjában a „vizsgálat eredményét” szövegrész helyébe a „szakvéleményt” szöveg, 11. § (2) bekezdésében a „kérelemhez” szövegrész helyébe a „Korm. r. 5. § (1) bekezdés 16. pontja szerinti örökségvédelmi hatósági engedélyezési eljárás során a kérelemhez” szöveg, 11. § (5) bekezdésében az „az 5. § (3)-(4) bekezdéseit” szövegrész helyébe az „a 9. § (6)-(7) bekezdéseit” szöveg, 12. § (2) bekezdésében a „kérelemhez” szövegrész helyébe a „Korm. r. 5. § (1) bekezdés 14-15. pontja szerinti örökségvédelmi hatósági engedélyezési eljárás során a kérelemhez” szöveg, 12. § (4) bekezdésében az „az 5. § (3)-(4) bekezdésében” szövegrész helyébe az „a 9. § (6)-(7) bekezdésében” szöveg, 14. § (2) bekezdésében a „kérelemhez” szövegrész helyébe a „Korm. r. 5. § (1) bekezdés 18. pontja szerinti örökségvédelmi hatósági engedélyezési eljárás során a kérelemhez” szöveg, 14. § (6) bekezdésében az „az 5. § (7) bekezdésében” szövegrész helyébe az „a 9. § (9) bekezdésében” szöveg, 15. §-ában a „Tv. 63. § (2) bekezdésének *j)* pontja szerinti kérelemhez” szövegrész helyébe a „Korm. r. 5. § (1) bekezdés 19. pontja szerinti örökségvédelmi hatósági engedélyezési eljárás során a kérelemhez” szöveg lép.

23. §

- (1) Hatályát veszti az R. 3. § *e)-f)* és *h)* pontja, 4. §-át megelőző fejezetcím, 5. §-át megelőző alcím, 5-6. §-a, 7. §-át megelőző alcím, 7. §-a, 8. §-át megelőző alcím, 8. § (1) bekezdése, 8. § (2) bekezdés *e)* pontja, 9. §-át megelőző alcím, 9. § (1) bekezdése, 9. § (5) bekezdés *e)* pontja, 10. §-át megelőző alcím, 10. §-a, 11. §-át megelőző alcím, 11. § (1) bekezdése, 12. §-át megelőző alcím, 12. § (1) bekezdése, 13. §-át megelőző alcím, 13. §-a, 14. §-át megelőző alcím, 14. § (1) bekezdése, 15. §-át megelőző alcím, 17. §-át megelőző alcím, 18. §-át megelőző alcím, 20. §-át megelőző alcím, 20. § (1) bekezdés *cb)* alpontja, 21. §-át megelőző alcím, 22. §-át megelőző alcím, 22. § (7) bekezdése.
- (2) Hatályát veszti az egyes régészeti lelőhelyek védetté nyilvánításáról, illetve régészeti védettség megszüntetéséről szóló 15/2004. (VII.27.) NKÖM rendelet 3. § (3) bekezdése.

3. Záró rendelkezések

24. §

- (1) E rendelet a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba.

Az előterjesztést a Kormány nem tárgyalta meg, ezért az nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

(2) E rendelet 13-23. §-a a hatályba lépését követő napon hatályát veszti.

Budapest, 2012. augusztus

Balog Zoltán s.k.
emberi erőforrások minisztere

Egyetértek:

Dr. Pintér Sándor s.k.
belügyminiszter

Dr. Fazekas Sándor s.k.
vidékfejlesztési miniszter

1. melléklet a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal eljárásaira vonatkozó szabályokról szóló 10/2006. (V. 9.) NKÖM rendelet módosításáról szóló .../2012. (... ..) EMMI rendelethez

1. melléklet a 10/2006. (V. 9.) NKÖM rendelethez

Az építéstörténeti kutatási dokumentáció kötelező tartalmi elemei

1. A vonatkozó szakirodalom annotált ismertetése:

Az érintett műemlékkel, az azt befogadó környezettel, a műemlék típusával kapcsolatos publikációk áttekintése és ismertetése a műemléki bibliográfiák, művészet- és építéstörténeti szakirodalom, helytörténeti irodalom stb. alapján.

2. Forráskutatás (releváns írott források, térképek, tervek, ábrázolások):

A Kulturális Örökségvédelmi Hivatal, a Magyar Országos Levéltár és az adott témában releváns egyéb levél-, fotó- és tervtárak, helytörténeti gyűjtemények (pl. Budapest Fővárosi Levéltár, megyei levéltárak, MÁV-levéltár, Szerencsi Képeslap Gyűjtemény stb.) anyagainak (tervjazok, dokumentációk, térképek, fotók, képeslapok, inventáriumok, elszámolások, adásvételi szerződések stb.) ismertetése és a forráskritika módszerének megfelelő értékelése.

3. Részletes épületleírás

4. Értékleltár:

A műemlék tömeg- és térkapcsolatainak, homlokzatainak, a felszínen látható (roncsolásos beavatkozás nélkül dokumentálható) összes szerkezeti elemének, tartozékának, díszének, berendezési tárgyának, továbbá az elpusztult, vagy elbontott elemekre utaló nyomok tételes, leltárszerű leírása, datálása és fotódokumentációja; rejtett szerkezetekre (pl. gépészeti berendezések), takart díszítések, másodlagosan felhasznált elemekre utaló látható nyomok rögzítése; a megfigyelt jelenségek értékelése, építéstörténeti szempontú rendszerezése; az egyes elemek megőrzésére, kezelésére, további kutatására tett javaslat.

5. Felmérési dokumentáció M=1:100 léptékben

6. Építéstörténet

7. Felhasznált szakirodalom

8. Felhasznált források mellékelve

9. Javaslat szükséges további kutatásokra:

Az építéstörténeti kutatási dokumentáció utal a további szükséges roncsolásos, vagy egyéb kutatási feladatokra, de nem tartalmazza azokat.